

Programma voor Toetsing & Afsluiting

Leerjaar 3 GL/TL

2022-2023

Cohort 2022-2024

Inhoud

Inleiding	3
Begrippen	3
Afkortingen	4
Examenvakken	4
Periode indeling	5
Herkansing	5
Geslaagd?	5
PTA Nederlands en Duits	5
Engels	6
Wiskunde	7
Economie	9
Biologie	12
Nask 1	13
Nask2	15
Aardrijkskunde	16
Geschiedenis	18
Maatschappijleer	20
KV/CKV	22
Lichamelijke opvoeding	24
Levensvorming	26
Dienstverlening & Producten	28
Keuzevakken	29

Inleiding

Dit is het Programma voor Toetsing en Afsluiting (PTA) voor het VMBO CSG Ulbe van Houten. Je zit in klas 3 en gaat dus aan de slag met jouw examendossier. Jouw examendossier, bestaat uit twee onderdelen. Het schoolexamen (SE) en het centraal examen (CE). Het PTA gaat over het schoolexamen.

Het PTA heeft twee functies:

1. We informeren jou en je ouders over de vorm en de inhoud van het schoolexamen, zodat je precies weet wat er van je verwacht wordt.
2. Met het PTA verantwoord de school het schoolexamen aan de inspectie.

Bij de meeste vakken vormt het SE- cijfer de helft van het eindcijfer. De andere helft is het CE- cijfer. Voor die vakken doe je dus centraal examen. Alleen bij maatschappijleer en bij BK ook bij de keuzevakken is dit anders. Dit rond je af met het SE- cijfer. Hier doe je dus geen centraal examen in.

Zowel in klas 3 als klas 4 heb je te maken met het PTA. Je hebt dus 2 jaar de tijd om je SE-cijfer goed op te bouwen. Dit SE-cijfer telt voor 50% mee voor je diploma, als er voor dat vak een Centraal Examen wordt afgenomen.

Begrippen

Kandidaten:

- De leerlingen die aan het schoolexamen en het centrale examen deelnemen.

Examencommissie:

- Is verantwoordelijke voor het uitvoeren van alle regels omtrent het examen. Dit geldt voor het schoolexamen en ook voor het centrale examen.

Directeur:

- Is eindverantwoordelijke van het eindexamenbesluit

Weging:

De beoordeling wordt uitgedrukt in een percentage. De percentages van alle toetsen van leerjaar 3 en 4 samen is 100%. Het eindcijfer van het school examen wordt berekend aan de hand van het voortschrijdende gemiddelde.

Afkortingen

PTA	Programma voor Toetsing en Afsluiting
SE	School examen
CE	Centraal examen
HO	Handelingsopdracht; wordt afgerond met een V of G
PO	Praktische opdracht; wordt afgerond met een cijfer

Examenvakken

GT	BK
Nederlands	Nederlands
Engels	Engels
Duits	Wiskunde
Wiskunde	Economie
Economie	Biologie
Biologie	Maatschappijleer
Nask1	Maatschappijkunde
Nask2	KV/CKV
Aardrijkskunde	Lichamelijke opvoeding
Geschiedenis	Levensvorming
Maatschappijleer	Zorg & Welzijn
KV/CKV	Dienstverlening & Producten
Lichamelijke opvoeding	Keuzevakken
Levensvorming	
Dienstverlening & Producten	
Keuzevakken	

- ✓ CKV, Lichamelijke opvoeding en Levensvorming moeten voldoende worden afgerond.
- ✓ Maatschappijleer wordt in leerjaar 3 afgesloten en heeft geen centraal examen. Het SE cijfer is dus je eindcijfer.
- ✓ Bij BK is het combinatiecijfer van de keuzevakken het gemiddelde van de 4 keuzevakken. Deze keuzevakken worden niet afgesloten met een centraal examen. Het eindcijfer wordt dus bepaald door de SE cijfers van de keuzevakken.
- ✓ Volg je geen wiskunde, dan dien je het schoolexamen rekenen te hebben afgerond.

Periode indeling

Het PTA kent 2 periodes.

Periode 1 loopt van zomervakantie tot kerstvakantie.

Periode 2 loopt van kerstvakantie tot de zomervakantie.

Herkansing

In het PTA zie je of een onderdeel herkansbaar is (ja/nee).

Na herkansen telt het hoogste cijfer.

Toetsen moeten in hun geheel worden herkanst.

Herkansingstoetsen hebben in beginsel dezelfde vorm, duur en zwaarte als de oorspronkelijke toetsen.

Geslaagd?

Als je het PTA helemaal hebt afgerond kan de school je opgeven voor het Centraal Examen.

Als je eindexamen gedaan hebt slaag je als je aan de volgende voorwaarden voldoet:

- Het gemiddelde van al je cijfers op het centraal examen is een 5,5 of hoger.
- Het eindcijfer voor Nederlands is een 5 of hoger
- Al je eindcijfers zijn 6 of hoger.
- Je hebt één eindcijfer 5 en alle overige vakken zijn 6 of hoger.
- Je hebt één eindcijfer 4, je hebt één bij minimaal één ander vak eindcijfer 7. De overige vakken zijn een 6 of hoger.
- Je hebt twee eindcijfers met een 5, je hebt één bij minimaal één ander vak eindcijfer 7. De overige vakken zijn een 6 of hoger.
- Indien je geen wiskunde hebt, moet je het vak rekenen hebben afgerond. Het cijfer telt niet mee voor zakken en slagen.

PTA Nederlands en Duits

De vakken Nederlands en Duits hebben geen PTA voor leerjaar 3. Het SE-cijfer wordt dus volledig in leerjaar 4 bepaald.

Het eindcijfer in klas 3 telt wel mee voor de overgang naar leerjaar 4.

Engels

PTA Engels									
Vakcode	en					Methode	Stepping Stones		
Leerweg	vmbo GL/TL					Cohort	2022-2024	Leerjaar	3
Periode	Titel	Code	Eindtermen <i>Wat moet je kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	Toetsduur	Weging	Her- kansing	
1.	Test Chapter 1	3SE1	K1, K2, K3, K5, V4, V5	-Woordenschat: Rond het thema sociale interactie, mensen omschrijven, mening geven. -Grammatica: Tegenwoordige tijd, aangeplakte vragen, gerunds en infinitieven en some/any. -Luistervaardigheid.	Schriftelijk	45 min	5%	nee	
	Test Chapter 2	3SE2	K1, K2, K3, K4, V1, V4, V5	-Woordenschat: Rond het thema misdaad. -Grammatica: Voltwoord tegenwoordige tijd en ontkenningen. -Leesvaardigheid.	Schriftelijk	45 min	5%	nee	
2.	Test Chapter 3	3SE3	K1, K2, K3, K5, V4, V5	-Woordenschat: Rond het thema technologie, wetenschap en uitvindingen. -Grammatica: Voorzetsels van tijd/plaats, de toekomstige tijd en bijwoorden. -Luistervaardigheid.	Schriftelijk	45 min	5%	nee	
	Test Chapter 4	3SE4	K1, K2, K3, K4, V1, V4, V5	-Woordenschat: Rond het thema natuur, klimaat en duurzaamheid. -Grammatica: Wederkerende voornaamwoorden, voorwaardelijke bijzinnen. -Leesvaardigheid.	Schriftelijk	45 min	5%	ja	
	Test Chapter 5	3SE5	K1, K2, K3, K7, V4, V5	-Woordenschat: Rond het thema bijbaantjes, kwaliteiten en beroepen. -Grammatica: Betrekkelijke voornaamwoorden en zinnen en voegwoorden. -Schrijfvaardigheid.	Schriftelijk	45 min	5%	nee	
	Test Speaking	3SE6	K1, K2, K3, K6, V4, V5	Gesprekjes over alledaagse onderwerpen in het Taaldorp.	Mondeling	15 min	5%	nee	
	Handelingsopdracht Reading	3H1	K1, K2, K3, K4, K7, V1, V4, V5	Boekopdracht over een zelfgekozen leestekst.	Schriftelijk	4 uur	V/G	nee	

Wiskunde

PTA wiskunde								
Vakcode	wi				Methode	Moderne wiskunde editie 12		
Leerweg	vmbo GL/TL				Cohort	2022-2024	Leerjaar	3
Periode	Titel	Code	Eindtermen <i>Wat moet je kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	Toetsduur	Weging	Her- kansing
1.	H 1 Formules en grafieken	3SE 1	WI/K/1, WI/K/2; WI/K3; WI/K/4;	Werken met grafieken, formules horizontale en verticale lijnen. Werken met begrippen dal en bergparabool top en symmetrieas. herkennen van diverse grafieken.	Schriftelijk	1 lesuur	6% Elke toets zelfde weging.	Ja, één hoofdstuk naar keuze (H1 t/m H5)
	H 2 Plaats en afstand		WI/K/1, WI/K/2; WI/K3; WI/K/6	Werken met schaallijn en drie coördinaten. werken met de begrippen: koers, koershoek en diagonaalvlak. tekenen van een voorwerp in een bovenaanzicht. koershoeken meten en tekenen. lengte lichaamsdiagonaal berekenen.	Schriftelijk	1 lesuur		
	H 3 Rekenen met formules	3SE2	WI/K/1, WI/K/2; WI/K3; WI/K/4 WI/K/5	Werken en maken van diverse tabellen. formules met haakje maken en schrijven zonder haakjes. controleren of formules gelijk zijn. formules korter schrijven en combineren.	Schriftelijk	1 lesuur	9% Elke toets zelfde weging.	
	H 4 Werken met aantallen		WI/K/1, WI/K/2; WI/K3; WI/K/4 WI/K/5	Aangeven met de factor of een totaal daalt of stijgt en de grootte van de daling of stijging berekenen. Vermenigvuldigen van percentages en de factor. Factor korter schrijven. Werken met wetenschappelijk notatie. Rekenen met grote getallen.	Schriftelijk	1 lesuur		
	H 5 Gelijkvormigheid		WI/K/1, WI/K/2; WI/K3; WI/K/6	Tekenen van evenwijdige stralen, schaduw en gelijkvormige figuren in dezelfde stand. Werken met de begrippen gelijkvormige figuren, overeenkomstige hoeken en zijden. eigenschappen van gelijkvormige figuren. Rekenen met de factor.	Schriftelijk	1 lesuur		

2.	H 7 Vergelijkingen oplossen	3SE3	WI/K/1, WI/K/2; WI/K3; WI/K/4	Betekenis en rekenen met het omslagpunt. Omslagpunt gebruiken om grafieken te vergelijken. Kwadratische vergelijkingen oplossen en hoeveel oplossingen een kwadratische vergelijking kan hebben. Vergelijking oplossen met inklemmen. Snijpunt bepalen met inklemmen.	Schriftelijk	1 lesuur	6% Elke toets zelfde weging.	Ja, één hoofdstuk naar keuze (H7 t/m H12)
	H 8 Helling en Tangens		WI/K/1, WI/K/2; WI/K3; WI/K/6	Hoogte iso-lijnen aflezen . doorsnede berg tekenen. Werken met het begrip tangens. Hoek en rechthoekzijde bereken met de tangens. hoek in de ruimte bereken met de tangens	Schriftelijk	1 lesuur		
	H 9 Meten en redeneren	3SE 4	WI/K/1, WI/K/2; WI/K3; WI/K/6	Eigenschappen van bijzonder driehoeken en diagonalen van bijzondere vierhoeken. Teken van driehoeken als diverse zijde en hoeken gegeven zijn. Werken met de begrippen en tekenen van de deellijn, hoogtelijn middelloodlijn en zwaartelijn. Vierhoeken tekenen. De begrippen Z-figuur en F-figuur. Werken met overstaande hoeken. Hoeken berekenen.	Schriftelijk	1 lesuur	9% Elke toets zelfde weging.	
	H 11 oppervlakte en inhoud		WI/K/1, WI/K/2; WI/K3; WI/K/6	Oppervlakte van kubus, balk, cilinder berekenen. De inhoud van samengestelde ruimtefiguren bereken. Inhoud van prisma, piramide en kegel berekenen. Inhoud van een vergroting berekenen.	Schriftelijk	1 lesuur		
	H 12 Grafen		WI/K/1, WI/K/2; WI/K3; WI/K/5	Werken met de begrippen graaf, knooppunt en weg. Werken met afstandstabel en gerichte graaf. Schattend rekenen en aannames maken.	Schriftelijk	1 lesuur		

Economie

PTA economie								
Vakcode	ec				Methode	Pincod7 ^e editie		
Leerweg	vmbo GL/TL				Cohort	2022-2024	Leerjaar	3
Periode	Titel	Code	Eindtermen <i>Wat moet je kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	Toetsduur	Weging	Her- kansing
1.	Hoofdstuk 1: Hoe welvarend ben jij?	3SE1	EC/K/1 tm EC/K/3; EC/K/4a; EC/K/4b; EC/V/1; EC/V/3	Je leert over primaire- en secundaire behoefte, schaars en welvaart. Beïnvloeden van consumenten, marketing (6 p's), doelgroepen en reclame. Welke inkomsten en uitgaven heb je en wat is budgetteren. Verandering van koopkracht, inflatie en indexcijfers. Rekenen met procenten, van week naar maand en reservering per maand.	schriftelijk	1 lesuur	5 %	Nee
	Hoofdstuk 2: Wat voor consument ben jij?	3SE2	EC/K/1 tm EC/K/3; EC/K/4a; EC/K/4b; EC/V/1; EC/V/3	Wat zijn consumentenorganisaties, wat doen zij, wat is consumer power. Je weet hoe prijzen worden vergeleken, worden omgerekend en prijsverschillen in %. Je leert over productinformatie en keurmerken. Je leert over rechten en plichten van de consument en wetten. Wat is de woningmarkt en hoe gaat huren en kopen van een huis in zijn werk. Je leert over subsidies, maatschappelijke kosten en milieu(schade).	schriftelijk	1 lesuur	5 %	Nee
	Hoofdstuk 3: De bank en jouw geld	3SE3	EC/K/1 tm EC/K/3; EC/K/4a; EC/K/4b; EC/V/1; EC/V/3	Je kent de vormen van geld, directe en indirecte ruil, 3 geldfuncties en kunt nieuw saldo berekenen. Wat is het belang en de reden van sparen. Je kunt enkelvoudige- en samengestelde rente berekenen. Je weet hoe je kosten van een lening berekent en kent de soorten lening en de redenen van lenen. Rekenen met vreemd geld, wat is geld beleggen en hoe werkt de geldkringloop.	schriftelijk	1 lesuur	5 %	Nee

2.	Hoofdstuk 4: Kies je voor zekerheid?	3SE4	EC/K/1 tm EC/K/3; EC/K/4a; EC/K/4b; EC/V/1; EC/V/3	Je kent diverse soorten verzekeringen, kunt kosten berekenen en weet wat verzekeren is en waarom je verzekerd. Je weet wat onder en oververzekerd is en kunt er mee rekenen. Je kunt rekenen met de bonus-malusladder. Je weet hoe het is geregeld met zorgverzekering.	schriftelijk	1 lesuur	5 %	Ja
	Hoofdstuk 5: Is er werk voor jou?	3SE5	EC/K/1 tm EC/K/3; EC/K/5a; EC/K/5b; EC/V/1; EC/V/3	Wat zijn arbeidsovereenkomsten, dienstverbanden en wat regelt de wet. Wat zijn arbeidsmotieven. Je kunt nettoloon berekenen. Je kent de productiesectoren. Je kent de ondernemersvormen en de organisatie ervan. Hoe ziet de arbeidsmarkt en de beroepsbevolking eruit. Je kent de soorten, oorzaken en gevolgen van werkloosheid.	schriftelijk	1 lesuur	5 %	Nee
	Hoofdstuk 6: Productie en markt?	3SE6	EC/K/1 tm EC/K/3; EC/K/5a; EC/K/5b; EC/V/1; EC/V/3	Je kent de productiefactoren, kunt een bedrijfskolom maken en waardevermindering berekenen (afschrijving). Je weet het verschil tussen arbeids- en kapitaalintensief. Welke btw-tarieven zijn er, en wat is het verschil tussen verkoop- en consumentenprijs en er mee rekenen. Je kunt de bruto- en nettowinst berekenen. Je kent de begrippen: concrete- en abstracte markt, marktaandeel, vraag en aanbod en de invloed op de prijs. Je leert over produceren en wat het oplevert. Je weet wat vaste en variabele kosten zijn. Je kunt de arbeidsproductiviteit en met productiecapaciteit rekenen. Je weet wat maatschappelijk verantwoord ondernemen is.	schriftelijk	1 lesuur	5 %	Ja
	Hoofdstuk 7: Wie heeft het voor het zeggen?	3SE7	EC/K/1 tm EC/K/3; EC/K/6; EC/K/7; EC/V/1; EC/V/3	Welke overheden zijn er en wat doen deze voor de economie. Wat is de collectieve-, de particuliere sector en privatisering. Wat is sociale zekerheid, hoe ziet het eruit en wie betaalt dat? Je kent de sociale verzekeringen. Hoe komt de overheid aan geld? Je kent verschillende belastingen. Wat is de rijksbegroting, de miljoenennota en wat zijn de gevolgen.	schriftelijk	1 lesuur	5 %	Nee
	Hoofdstuk 8: Waarom de grens over?	3P1	EC/K/1 tm EC/K/3; EC/K/6; EC/K/7; EC/V/1; EC/V/2; EC/V/3	Je maakt een werkstuk over internationale handel. Belangrijkste punten hierbij zijn import, export, vrijhandel, open of gesloten economie, protectiemaatregelen, de interne markt (de EU) en hulp aan ontwikkelingslanden. Je weet hoe je het inkomen per hoofd van de bevolking moet uitrekenen.	Praktische opdracht	4 lessen + thuiswerk	Moet voldoende cijfer zijn	Ja

	Vergelijkend warenonderzoek	3H1	EC/K/1 tm EC/K/3; EC/K/4a; EC/K/4b	Je gaat een vergelijkend warenonderzoek uitvoeren met een eigen gekozen product van verschillende merken. De resultaten moeten in een verslag worden uitgewerkt	Verslag	2 uren + thuiswerk	Voldoende of Goed	Ja
--	--------------------------------	-----	---------------------------------------	---	---------	-----------------------	----------------------	----

Biologie

PTA Biologie									
Vakcode	bi					Methode	Nectar Biologie 5 ^e editie		
Leerweg	vmbo GL/TL					Cohort	2022-2024	Leerjaar	3
Periode	Titel	Code	Eindtermen <i>Wat moet je kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	Toetsduur	Weging	Her-kansing	
1.	H1: Organismen uit vier rijken	3SE1	BI/K/1, BI/K/2, BI/K/3, BI/K/4 BI/K/5, BI/K/6, BI/V/3, BI/V/4	Levenskenmerken weten, indelen organismen in rijken op basis van cel opbouw, verband stofwisseling/fotosynthese kennen,	Schriftelijk	45 min	9%	Ja*	
	H2: Bewegen	3SE2	BI/K/1, BI/K/2, BI/K/3, BI/K/8, BI/V/3 BI/V/4	Functie skelet en houding kennen, werking spieren kennen, weten hoe blessures ontstaan, beweging bij dieren kennen	Schriftelijk	45 min	6%	Ja*	
	H3 Organismen leven samen	3SE3	BI/K/1, BI/K/2, BI/K/3, BI/K/4 BI/K/5, BI/K/6, BI/K/7, BI/K/11, BI/V/3 BI/V/4	Samen van organismen en hun omgeving kennen, opbouw en functioneren planten kennen, verband in voedselrelaties kennen, kringlopen kennen	Schriftelijk	45 min	9%	Ja*	
2.	H4: Waarnemen en reageren	3SE4	BI/K/1, BI/K/2, BI/K/3, BI/K/10, BI/K/11, BI/V/3, BI/V/4	Weten hoe zintuigen functioneren, weten hoe het zenuwstelsel functioneert, weten hoe hormonen werken	Schriftelijk	45 min	9%	Ja*	
	H5: Gedrag	3SE5	BI/K/1, BI/K/2, BI/K/3, BI/K/11, BI/V/2, BI/V/3, BI/V/4	Weten hoe dieren reageren op prikkels, weten wat sociaal gedrag is, weten hoe je gedrag kunt onderzoeken, weten hoe je gedrag aan kunt leren	Schriftelijk	45 min	7%	Ja*	
Gehele jaar	Handelings-opdracht	3H1	BI/K/1, BI/K/2, BI/K/3, BI/V/2, BI/V/3, BI/V/4	Tekeningen Microscopie, poster ordening	Schriftelijk	100 min	V/G	Nee	

*er mag 1 schriftelijk werk naar keuze herkanst worden

Nask 1

PTA 3T NASK1									
Vakcode	NASK 1					Method	Nask 1 Overall		
Leerweg	vmbo GL/TL					Cohort	2022-2024	Leerjaar	3
Periode	Titel	Code	Eindtermen <i>Wat moet je kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	Toetsduur	Weging	Her- kansing	
1.	H3 §1 t/m §5	3SE1	NASK1/K/2; NASK1/K/6; NASK1/V/4; NASK1/V/4; NASK1/K1; NASK1/K3	Warmte en energie Je leert tenminste berekeningen uit te voeren met verbrandingswarmte. Je leert over de werking van verschillende energiebronnen. Je leert een verband leggen tussen warmte, temperatuur, warmtetransport, en warmteverlies tegengaan. Je leert de werking van een energiecentrale	Schriftelijk	45 min	6%	Nee	
	H2 §1 t/m §5 H4 §1 t/m §5	3SE2	NASK1/K/2; NASK1/K/4; NASK1/K/11; NASK1/V/4; NASK1/V/4; NASK1/K1; NASK1/K3	Stoffen materialen en straling Je leert tenminste berekeningen uit te voeren met dichtheid, massa en volume. Je leert een verband te leggen tussen stoffen, materialen en straling.	Schriftelijk	90 min	8%	Ja	
	Praktische opdracht H1	3P1	NASK1/K/2; NASK1/K/7; NASK1/V/4; NASK1/V/4; NASK1/K1; NASK1/K3	PO Licht en beeld Je leert schaduw en lichtgang kunnen tekenen. Je leert verbanden te leggen tussen licht en beeld. Je leert over de werking van lenzen.	Praktisch	N.V.T	3%	Nee	
2.	H7 §1 t/m §4	3SE3	NASK1/K/2; NASK1/K/9 NASK1/V/4; NASK1/V/4; NASK1/K1; NASK1/K3	Kracht en beweging Je leert berekeningen uit te voeren m.b.t. snelheid, versnelling en bewegingsenergie. Je leert verbanden te leggen tussen kracht, beweging en energie.	Schriftelijk	45 min	7%	Ja	
	H5 §1 t/m §4	3SE4	NASK1/K/2; NASK1/K/5; NASK1/V/4; NASK1/V/4; NASK1/K1; NASK1/K3	Elektriciteit Je leert tenminste berekeningen uit te voeren met capaciteit, vermogen en energie. Je leert verschillende energiebronnen	Schriftelijk	45 min	7%	Ja	

	Praktische opdracht H6	3P2	NASK1/K/2; NASK1/K/12 NASK1/V/4; NASK1/V/4; NASK1/K1; NASK1/K3	PO Het weer Kennis hebben van het deeltjesmodel en aan de hand daarvan diverse begrippen kunnen uitleggen. De luchtdruk kunnen berekenen en kunnen omrekenen in de diverse eenheden. Verschillende temperatuurschalen kunnen gebruiken en dezen kunnen omrekenen. Het ontstaan van wolken en onweer uit kunnen leggen.	Praktisch	N.V.T	3%	Nee
	Basisvaardigheden natuurkunde	3SE5	NASK1/K/2 NASK1/V/4; NASK1/V/4; NASK1/K1; NASK1/K3 NASK1/K3	Je laat zien dat je de volgende vaardigheden beheerst: - Werken met formules - Werken met grafieken en tabellen - Werken met symbolen van grootheden en eenheden.	Schriftelijk	45 min	6%	Nee
	Diagnostische opgaven	3H1	NASK1/K/2	Gedurende het jaar krijg je meerdere diagnostische opgaven. Deze rond je met minimaal een V af.	Schriftelijk	N.V.T	V/G	Nee

Nask2

PTA Nask2									
Vakcode	nask2					Method	Chemie Overall 5 ^e editie		
Leerweg	vmbo GL/TL					Cohort	2022-2024	Leerjaar	3
Periode	Titel	Code	Eindtermen <i>Wat moet je kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	Toetsduur	Weging	Her-kansing	
1.	H1: Stoffen en mengsels	3SE1	Nask2/K/1,Nask2/K/2Nask2/K/3,Nask2/K/4 Nask2/K/10, Nask2/V/3,Nask2/V/4	Stoffen herkennen, veiligheid, zuivere stoffen en mengsels, rekenen aan mengsels	Schriftelijk	45 min	7 %	Ja*	
	H2: mengen en scheiden	3SE2	Nask2/K/1,Nask2/K/2Nask2/K/3,Nask2/K/6,Nask2/V/3Nask2/V/4	Kennen verschillende mengsels, scheiden mengsels	Schriftelijk	45 min	5 %	Ja*	
	H3: Productieprocessen	3SE3	Nask2/K/1,Nask2/K/2Nask2/K/3, Nask2/K/10, Nask2/V/1,Nask2/V/3,Nask2/V/4	Stoffen kunnen zuiveren, een productie proces kunnen omschrijven, chemische reacties en reactiesnelheid, massaverhouding	Schriftelijk	45 min	5 %	Ja*	
2.	H4: Bouw van Stoffen	3SE4	Nask2/K/1,Nask2/K/2Nask2/K/3, Nask2/K/11, Nask2/V/3,Nask2/V/4	Molecuulmodel, periodiek systeem, atoombouw, straling	Schriftelijk	45 min	10%	Ja*	
	H5: Reacties	3SE5	Nask2/K/1,Nask2/K/2Nask2/K/3, Nask2/K/10, Nask2/V/3,Nask2/V/4	Mengen of reageren, soorten reacties, formules, reactievergelijkingen	Schriftelijk	45 min	10%	Ja*	
Gehele jaar	Handelingsopdracht	3H1	Nask2/K/1,Nask2/K/3,Nask2/V/4	Werken met de brander	practicum	30 min	V/G	Nee	

*er mag 1 schriftelijk werk herkanst worden, welke toets wordt door vakdocent bepaald.

Aardrijkskunde

PTA aardrijkskunde									
Vakcode	ak					Methoden	De wereld van		
Leerweg	vmbo GL/TL					Cohort	2022-2024	Leerjaar	3
Periode	Titel	Code	Eindtermen <i>Wat moet je kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	Toetsduur	Weging	Her- kansing	
1.	Hoofdstuk 1 Arm en rijk	3SE1	K3: 3 K6: 13, 14, 15	Bij het beschrijven van verschillen in welvaart en welzijn wordt onder andere ingegaan op de vraag met welke indicatoren je welvaart en welzijn kunt meten. Daarnaast wordt de geschiktheid van verschillende indicatoren besproken. Met behulp van deze indicatoren doen leerlingen vervolgens onderzoek naar de vraag of ze in een arme of rijke wijk wonen. Ze bedenken naar aanleiding daarvan een plan om de welvaart in hun wijk te verhogen. Leerlingen leren ook om op verschillende geografische schaalniveaus te kijken naar verschillen in welvaart en welzijn. Daarbij wordt gebruikgemaakt van het centrum-periferiemodel. Verschillen in welvaart binnen Nederland komen hierbij kort aan bod.	Schriftelijk	1 lesuur	5%	nee	
	Hoofdstuk 1 Arm en rijk	3SE2	K3: 3 K6: 13, 14, 15	Daarnaast wordt er uitgebreid ingegaan op verschillen in welvaart en welzijn binnen de EU en de gevolgen die dat heeft voor migratiestromen. In dit hoofdstuk komt ook de geschiedenis van het kolonialisme aan bod. Hiermee kunnen leerlingen voor een deel de verschillen in welvaart in de wereld verklaren. De gevolgen van het kolonialisme voor welvaart en welzijn worden concreet uitgewerkt voor twee oud-koloniën, Angola en Suriname.	Schriftelijk	1 lesuur	5%	ja	
	Hoofdstuk 2 Bronnen van energie	3SE3	K3: 3 K5: 7, 8, 9	In het hoofdstuk Bronnen van Energie belicht de productie en het gebruik van energie in het verleden, het heden en de toekomst. Energieproductie- en consumptie is aan verandering onderhevig. In het verleden werd nog maar weinig energie gebruikt en was steenkool de voornaamste energiebron van Nederland. Tegenwoordig is het energieverbruik veel hoger en is de voornaamste energiebron het Groningse gas. De gevolgen van het verbranden van fossiele brandstoffen dwingt de mens tot het vinden van alternatieve energiebronnen, zoals zonne- of windenergie. In de toekomst zullen veel van onze huidige fossiele energiebronnen niet meer kunnen of mogen worden gebruikt. Aan de hand van verschillende schaalniveaus worden de vraagstukken over energieproductie en energiegebruik in beeld gebracht. De leerling krijgt te maken met energievraagstukken in de eigen regio, in Nederland, in Frankrijk (contrasterende regio elders in Europa) en in Marokko (buiten-Europese macroregio).	Schriftelijk	1 lesuur	10%	nee	
2.	Hoofdstuk 3 Grenzen en identiteit	3SE4	K3: 3 K9: 19, 20, 21	Hoofdstuk 3 richt zich op identiteiten van groepen en individuen. Identiteiten ontwikkelen zich door omstandigheden in iemands sociale domein en door geografische omstandigheden. In de eerste paragraaf wordt het begrip identiteit uitgelegd aan de hand van het	Schriftelijk	1 lesuur	10%	nee	

				<p>koningshuis in zijn algemeenheid en aan de hand van koningin Máxima in het bijzonder. Zij zei immers: 'dé Nederlander bestaat niet'. Vervolgens wordt beschreven welke soorten grenzen er zijn en hoe die verbonden kunnen zijn met cultuur en identiteit. Er wordt op lokale, regionale en nationale schaal gekeken wat identiteit betekent en wat de invloed van identiteit is op de verhoudingen tussen verschillende bevolkingsgroepen. Leerlingen gaan aan de slag met het verschil tussen feiten en meningen en hoe het zit met de betrouwbaarheid van informatie. Er komen veel voorbeelden aan de orde die de verschillen tussen mensen en bevolkingsgroepen laten zien. De oorzaak-gevolgrelatie komt hierbij ruimschoots aan bod. Er wordt zowel ingezoomd op de persoonlijke identiteit in relatie tot de geografische werkelijkheid als op regionaal en mondiaal niveau.</p>				
	<p>Hoofdstuk 4 De Verenigde Staten</p>	<p>3SE5</p>	<p>V2: 23, V4: 25, V6: 27</p>	<p>Dit hoofdstuk over de Verenigde Staten bevat acht theorie- en praktijkparagrafen, die behoren tot de verrijkingsstof. In het hoofdstuk komen drie hoofdthema's aan bod. De eerste vier paragrafen passen bij het thema Grenzen en identiteit; paragraaf 5 en 6 horen bij het thema Grondstoffen en de laatste twee paragrafen bij het thema Arm en rijk. Paragraaf 1 kan ook goed vanuit dit laatste thema worden behandeld. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een examentrainer, een korte begrippenlijst en een samenvatting. Aan bod komen hoofdzakelijk sociaalgeografische onderwerpen, die op verschillende schaalniveaus en vanuit verschillende geografische dimensies worden belicht. Het hoofdstuk begint met een praktijkparagraaf die ingaat op twee zeer verschillende inwoners van de Verenigde Staten. Beide zijn immigrant met bijbehorende Amerikaanse droom, maar hun verhalen lopen ver uiteen. Vervolgens wordt kort ingegaan op tegenstellingen binnen de VS. In paragraaf 2 zijn 'mentaal beeld' en 'geografische werkelijkheid' de centrale begrippen. Is je beeld van een verschijnsel of een gebied gevormd vanuit een mening of ervaring, of vanuit de antwoorden op aardrijkskundige vragen? Paragraaf 3 vergelijkt de staten California en Texas met elkaar. De beelden over deze twee staten zijn zeer verschillend. De stereotypen over de twee staten komen aan bod, en de vraag wordt gesteld of deze stereotypen kloppen en wat de politieke verschillen en verschuivingen zijn. Paragraaf 4 werpt een blik op de toekomst. Hoe zal de Amerikaanse identiteit zich verder ontwikkelen, en wat zijn hiervoor de doorslaggevende factoren? In paragraaf 5 begint een nieuw thema in het hoofdstuk: grondstoffen, met name de aanleg van en de weerstand tegen de Dakota-pijpleiding. De Amerikanen verbruiken veel aardolie, en dit heeft zowel positieve als negatieve gevolgen voor de samenleving. Paragraaf 6 zoomt uit naar mondiaal niveau en belicht verschillende grondstofconflicten in de wereld. Er wordt ingegaan op de oorzaken en de gevolgen van deze conflicten, alsmede op de vraag hoe het komt dat deze conflicten zo lang kunnen duren. Paragraaf 7 behandelt de vicieuze cirkels van armoede, en hoe het komt dat deze zo lastig te doorbreken zijn. Dit wordt in paragraaf 8 toegepast op de armste staat van de VS: Mississippi. Met zijn controversiële verleden en onzekere toekomst een interessante staat om het thema Arm en rijk op los te laten. In paragraaf 9 kunnen leerlingen oefenen met opgaven in eindexamenstijl.</p>	<p>Schriftelijk</p>	<p>1 lesuur</p>	<p>10%</p>	<p>nee</p>

Geschiedenis

PTA geschiedenis								
Vakcode	gs				Methoden	Memo 4 ^e editie		
Leerweg	vmbo GL/TL				Cohort	2022-2024	Leerjaar	3
Periode	Titel	Code	Eindtermen <i>Wat moet je kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	Toetsduur	Weging	Her- kansing
1.	H1 Nederland en Indonesië	3H1	GS/K/4	Je verdiept je in het cultuurstelsel. Je leeft je in in een boerin uit Indonesië tijdens het cultuurstelsel, kunt gevolgen voor haar benoemen en komt met een oplossing. Je verwerkt deze gegevens in een brief.	Brief	45 minuten	Voldoende of goed	ja
	H1 Nederland en Indonesië	3SE1	GS/K/1, GS/K/2, GS/K/3, GS/ K/4 , GS/V/1	Je verdiept je in: De band tussen Nederland en Indonesië en de verschillende fasen hier in. VOC, Cultuurstelsel, Vrije ondernemers, Tweede Wereldoorlog, Onafhankelijkheid. We werken met bronnen.	Schriftelijke toets	45 minuten	8%	ja
	H4 Nederland na 1945: Cultuur en mentaliteit	3SE2	GS/K/1, GS/K/2, GS/K/3, GS/K/8	Je verdiept je in sociaal-culturele veranderingen en toenemende pluriformiteit vanaf de jaren zestig: amerikanisering / gastarbeid(ers) / migranten (uit voormalige Nederlandse koloniën) / jongerencultuur / ontzuiling / belang van televisie / Tweede Feministische Golf / toenemende democratisering/inspraak Bovenstaande verwerk je in een filmpje	Filmpje	120 minuten	8%	nee
2.	H5 De Koude Oorlog	3H2	GS/K/9	Je verdiept je in de situatie in Berlijn na de bouw van de muur. Je kunt de verschillen benoemen tussen Oost- en West Berlijn. Deze informatie verwerk je in een poster met afbeeldingen en tekst.	Poster	90 minuten	Voldoende of goed	ja
	H5 De Koude Oorlog	3SE3	GS/K/1, GS/K/2, GS/K/3, GS/K/9, GS/V/6	Je verdiept je in: Koude Oorlog / invloedssferen / satellietstaten / IJzeren Gordijn / containment / blokkade Berlijn / stichting BRD en DDR / oprichting NAVO en Warschaupact / ideologische tegenstelling tussen enerzijds kapitalisme en democratie / anderzijds communisme en dictatuur / kernwapens als afschrikking We werken met bronnen	Schriftelijke toets	45 minuten	8%	nee

	H6 Het Israëliisch-Palestijns conflict	3SE4	GS/K/1, GS/K/2, GS/K/3, GS/K/11	Je verdiept je in het conflict tussen Israël en Palestina; het ontstaan van de staat Israël, de gevolgen voor Palestina, aanslagen, vredesbesprekingen en het niet komen tot een langdurige vrede. In een verslag maak je duidelijk wat het conflict precies inhoudt en dit koppel je aan de actualiteit.	Verslag	120 minuten	8%	nee
	Vrije keus: Onderwerp uit de geschiedenis na 1900	3P1	GS/V7	Je kiest een onderwerp tussen 1900 en nu. Je verdiept je in dit onderwerp. Hierbij werk je met een onderzoeksvraag, hoofdstukken, een conclusie en bronvermelding.	Verslag	10 uren	8% (moet voldoende cijfer zijn)	ja

Maatschappijleer

PTA maatschappijleer								
Vakcode	Ma (+mask lj4)				Methode	Seneca burgerschap		
Leerweg	vmbo GL/TL				Cohort	2022-2024	Leerjaar	3
Periode	Titel	Code	Eindtermen <i>Wat moet je kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	Toetsduur	Weging	Her- kansing
1.	Nieuws en actualiteit portfolio	3H1	K1,K2,K3,K4 K7	Portfolio maken over verschillende nieuwsberichten en actualiteiten die plaats vinden in deze periode. Sommige zijn vooraf in te vullen zoals: verkiezingen, 9/11 en prinsjesdag. Ook is er ruimte om in te springen op nieuws of actuele situaties die niet van te voren te plannen zijn	Portfolio en LU	leerjaar	Voldoende of goed	ja
	Hoofdstuk 1	3SE1	ML1/K/1, ML1/K2/2, ML1/K/3	Hoofdstuk 1: Persoonlijke keuzes 1.1 Hoe word je wie je bent? 1.2 Wat vind jij belangrijk? 1.3 Welke keuzes maak jij? 1.4 Welke invloed hebben media?	Schriftelijk 90% toets en 10% boek	1 lesuur	15%	(*)
	Hoofdstuk 2	3SE2	ML1/K/1, ML1/K2/2, ML1/K/3	Hoofdstuk 2: Maatschappelijke keuzes 2.1 Maatschappelijke problemen 2.2 Strijd of debat 2.3 Links of rechts 2.4 Politieke partijen	schriftelijk	1 lesuur	15%	(*)
2.	Opdracht Jouw droomwijk en lesopdracht	3H2	ML1/K2/2, ML1/K/3	Leerling gaat zijn eigen keuze omzetten in een opdracht.	Plattegrond van je ideale wijk	4 lesuren	Voldoende of goed	ja
	Hoofdstuk 4	3SE3 (4SE1 maatsch appijkunde)	ML1/K/1, ML1/K2/2, ML1/K/3, ML1/K/5, ML1/K/11	Hoofdstuk 4: Cultuurdilemma 4.1 Culturen in de media 4.2 Culturen in Nederland 4.3 Cultuurdilemma in de praktijk 4.4 Cultuurdilemma in Nederland	schriftelijk	1 lesuur	15%	(*)
	Hoofdstuk 5	3SE4 (4SE1 maatsch appijkunde)	ML1/K/1, ML1/K2/2, ML1/K/3, ML1/K/7	Hoofdstuk 5: Welzijnsdilemma 5.1 Welzijn en werken 5.2 Welzijn in Nederland 5.3 Welzijnsdilemma in de praktijk 5.4 Welzijnsdilemma in Nederland	schriftelijk	1 lesuur	15%	(*)

	Hoofdstuk 6	3SE5 (4SE1 maatsch appijkun de)	ML1/K/1, ML1/K2/2, ML1/K/3	Hoofdstuk 6: Mensenrechten-dilemma 6.1 Mensenrechten en criminaliteit 6.2 Mensenrechten in Nederland 6.3 Mensenrechtendilemma in de praktijk 6.4 Mensenrechtendilemma in Nederland	schriftelijk	1 lesuur	20%	(*)
	Hoofdstuk 7	3SE6 (4SE1 maatsch appijkun de)	ML1/K/1, ML1/K2/2, ML1/K/3, ML1/K/9	Hoofdstuk 7: Machtsdilemma 7.1 Macht en Invloed 7.2 Macht in Nederland 7.3 Machtsdilemma in de praktijk 7.4 Machtsdilemma in Nederland	schriftelijk	1 lesuur	20%	(*)

(*) Aan het einde van het schooljaar mag 1 toets naar keuze worden herkanst. Het gemiddelde van hoofdstuk 4,5,6 en 7 telt mee voor Maatschappijkunde in klas 4.

PTA Kunstvormen 1 / Cultureel Kunstzinnige Vorming								
Vakcode	KV1/CKV				Methode	n.v.t.		
Leerweg	vmbo GL/TL				Cohort	2022-2024	Leerjaar	3
Periode	Titel	Code	Eindtermen <i>Wat moet je kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	Toetsduur	Weging	Her- kansing
1 en 2	Kunst en Cultuur verkennen	3H1	KV1, KV2, KV4	De leerling gaat zich oriënteren op wat kunst en cultuur is en wat er in de omgeving van is. Daarnaast gaat de leerling zich oriënteren op de eigen loopbaan door middel van: 1. Culturele interesses 2. Oriëntatie op kunst en cultuur 3. Cultureel zelfportret 4. Cultuur collages 5. Eigen culturele interesses (collage)	Kunstdossier	7 uur	Voldoende of goed	Ja
	Culturele activiteiten	3H2	KV1, KV3, KV4	1 culturele activiteit actief aan deelnemen en daar op reflecteren.	Kunstdossier	7 uur	Voldoende of goed	Ja
	Culturele activiteiten	3H3	KV1, KV3, KV4	1 culturele activiteit actief aan deelnemen en daar op reflecteren.	Kunstdossier	7 uur	Voldoende of goed	Ja
	Culturele activiteiten	3H4	KV1, KV3, KV4	1 culturele activiteit actief aan deelnemen en daar op reflecteren.	Kunstdossier	7 uur	Voldoende of goed	Ja
1 en 2	Voorkant Kunstdossier	3P1	KV2, KV3	Beeldende vorming: Potloodtechnieken en kleur. Experimenteren met grijswaarden en kleur. (2 Dimensionaal)	Praktijk	7 uur	8 %	Nee
	Beeldende Vorming	3P2	KV1, KV2, KV4	Beeldende Vorming: Linosnede (2 Dimensionaal)	Praktijk	7 uur	8 %	Nee
	Toegepaste kunst	3P3	KV1, KV2, KV4	Toegepaste kunst (3 Dimensionaal)	Praktijk	7 uur	8 %	Nee
	Beeldende vorming	3P4	KV1, KV2, KV4	Beeldende vorming: 2D / 3D	Praktijk	7 uur	8 %	Nee

KV 1: Oriëntatie op leren en werken: De leerling kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van kunst en cultuur in de maatschappij.

Kv2: Basisvaardigheden: De leerling kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerking en informatie verwerven en verwerken.

Kv3: Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping: De leerling kan zich een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door te kiezen voor en actief deel te nemen aan ten minste vier culturele en kunstzinnige activiteiten die gerelateerd zijn aan verschillende kunstvakken (zoals bijvoorbeeld beeldende vorming, muziek, dans en drama). Ten minste één kunstzinnige activiteit resulteert in de productie en presentatie van eigen werk.

Kv4: Reflectie en kunstdossier: De leerling kan zijn culturele en kunstzinnige ontwikkeling inzichtelijk maken in een kunstdossier, waarvan de vorm door de school en de leerling tezamen bepaald wordt. Hij kan daarmee verslag doen van alle activiteiten die zijn ondernomen en hierop reflecteren.

Lichamelijke opvoeding

PTA Lichamelijke opvoeding								
Vakcode	lo				Methoden	Sportoriëntatie programma		
Leerweg	vmbo GL/TL				Cohort	2022-2024	Leerjaar	3
Periode	Titel	Code	Eindtermen <i>Wat moet je kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	Toetsduur	Weging	Her- kansing
1.	Buiten periode	3H1	K1 tm K9	Inzet, gedrag/ samenwerken, sportiviteit	Studiepunt en per les	14 Lesuren	V/G	Ja bij ziekte of blessure.
		3H1	K3 en K11 K4 K7	Theoretische vaardigheden Handelingsvaardigheden in de domeinen: 1: Spel: keuze: Voetbal, Softbal, Frisbee, Rugby 2: Atletiek: Lopenvormen en Coopertest 3: Sportdag	HO	14 Lesuren		Ja bij ziekte of blessure.
	Binnen periode	3H2	K1 tm K9	Inzet, gedrag/ samenwerken, sportiviteit	Studiepunt en per les	14 Lesuren	V/G	Ja bij ziekte of blessure.
		3H2	K3 en K11 K4 K5 K6	Theoretische vaardigheden Handelingsvaardigheden in de domeinen: 1: Spel: keuze: Basketbal, Volleybal, Floorbal, Badminton Trendspelen: Burnergames 2: Turnen: Ringen, Kastspringen 3: Bewegen op muziek: Acrogym 4: Conditievormen/klimmen, Shuttle-Run-Test-1	HO	14 Lesuren		Ja bij ziekte of blessure.
2.	Binnen periode	3H3	K1 tm K9	Inzet, gedrag/ samenwerken, sportiviteit	Studiepunt en per les	20 Lesuren	V/G	Ja bij ziekte of blessure.
		3H3	K3 en k11 K4 en K9 K5 K8 K6	Theoretische vaardigheden Handelingsvaardigheden in de domeinen: 1: Spel: keuze: Basketbal, Volleybal, Floorbal Handbal en Badminton 2: Turnen en Acrogym 3: Zelfverdediging: Stoeispelen, Judo 4: Conditiecrucuit: Circuit, SRT-2, Freerunning	HO	18 Lesuren		Ja bij ziekte of blessure.
	Bewegen en regelen	3H4	K9, K10	Les deel voorbereiden + geven aan klasgenoten.	HO	2 Lesuren	V/G	Ja bij ziekte of blessure.

	Buitenperiode	3H5	K1 tm K9	Inzet, gedrag/ samenwerken, sportiviteit	Studiepunt en per les	16 Lesuren		Ja bij ziekte of blessure.
		3H5	K3 en K11 K4 K7	Theoretische vaardigheden Handelingsvaardigheden in de domeinen: 1: Spel: keuze: Softbal, Hockey, Frisbee, Handbal, Voetbal, Kaatsen/Muurkaatsen, Beachvolleybal. 2: Atletiek: keuze: Lopen (80m sprint), Estafette Verspringen, Speerwerpen en Kogelstoten, Duurloop	HO	16 Lesuren	V/G	Ja bij ziekte of blessure.

Levensvorming

PTA levensvorming								
Vakcode	LeVo				Methode	NVT		
Leerweg	vmbo GL/TL				Cohort	2022-2024	Leerjaar	3
Periode	Titel	Code	Eindtermen <i>Wat moet je kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	Toetsduur	Weging	Her- kansing
1.	Identiteit	3SE1	De leerling kan aan het einde van de periode verschillen herkennen en benoemen in identiteit De leerling kan reflecteren over zijn eigen identiteit en die van een ander.	Opdracht over korte film: Anders. Opdracht over rolmodel.	Opdracht	8 weken	25% Elke opdracht zelfde weging	Ja
	Arm en Rijk	3SE2	Levensbeschouwelijke interpretaties van maatschappelijke vraagstukken herkennen en onderscheiden. Persoonlijke standpunten ontwikkelen en daarover met anderen communiceren, via een debat	Film opdracht over kleding. Verwerkingsopdracht "Mamma zijn wij arm?" Debatopdracht uitvoeren.	Opdracht	8 weken	25% Elke opdracht zelfde weging	Ja
2.	Duurzaamheid	3SE3	Leerlingen kunnen het begrip duurzaamheid uitleggen. Leerlingen kunnen relevante levensvragen bedenken bij duurzaamheid. Leerlingen kunnen een eigen, beargumenteerde visie op duurzaamheid ontwikkelen.	Algemeen beeldmateriaal over duurzaamheid aanbieden en naar aanleiding daarvan leerlingen zelf een mindmap laten maken. Korte instructie over wat levensvragen zijn en vervolgens de leerlingen zelf een aantal relevante levensvragen laten bedenken en uitleggen waarom die relevant zijn. Leerlingen op zoek laten gaan (in media en literatuur) naar verschillende visies. Deze leggen ze elk uit (inhoud, onderlinge verschillen en overeenkomsten) en koppelen ze aan bijpassende levensvisies. De eindopdracht: Geef jouw, beargumenteerde visie op duurzaamheid.	Opdracht	8 weken	25% Elke opdracht zelfde weging	Ja

	Recht en onrecht	3SE4	<p>Persoonlijke standpunten ontwikkelen en daarover met anderen communiceren via een zelf gekozen werkvorm.</p> <p>Gebruikmakend van de kennis van het gehele jaar kan de leerling verbanden leggen tussen de drie thema's</p> <p>Arm en rijk, Duurzaamheid en Recht en Onrecht.</p>	<p>Het bekijken van verschillende korte filmfragmenten en deze verwerken in een opdracht.</p> <p>Leerling kan door het maken van een zelf gekozen werkvorm aan de klas uitleggen welke relatie er is tussen de hiernaast genoemde thema's en daar zijn/haar mening over geven.</p>	<p>Opdracht</p> <p>Presentatie</p>	8 weken	25% Elke opdracht zelfde weging	ja
--	------------------	------	--	--	------------------------------------	---------	---	----

Dienstverlening & Producten

PTA Dienstverlening & Producten									
Vakcode	dvpr					Methode	Dubbelklik		
Leerweg	vmbo GL					Cohort	2022-2024	Leerjaar	3
Periode	Titel	Code	Eindtermen <i>Wat moet je kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	Toetsduur	Weging	Her- kansing	
1.	Wereldreis	3SE1	Profielmodule 1 & 4: P/DP/1.2 P/DP/1.4 P/DP/4.1	-Een activiteit organiseren -Facilitaire werkzaamheden uitvoeren (een ruimte inrichten) -Een digitaal ontwerp maken	Schriftelijk	2 uur	20% * Praktijk en theorie gelijke weging	Ja	
		3SE1	Profielmodule 1 & 4: P/DP/1.3 P/DP/4.2	-Gerechten bereiden -Een film maken	Praktijk	6 uur		Nee	
2.	Festival	3SE2	Profielmodule 1 & 4: P/DP/1.1 P/DP/1.2 P/DP/1.4 P/DP/4.1	-Opdracht bespreken met opdrachtgever, onderzoek doen naar te organiseren activiteit en uitkomsten presenteren aan de opdrachtgever -Een activiteit organiseren -Facilitaire werkzaamheden uitvoeren -Een digitaal ontwerp maken	Schriftelijk	2 uur	20% * Praktijk en theorie gelijke weging	Ja	
		3SE2	Profielmodule 1 & 4: P/DP/1.3 P/DP/4.1 P/DP/4.3	-Gerechten bereiden -Een digitaal ontwerp maken -Een website ontwerpen en maken	Praktijk	6 uur		Nee	

Keuzevakken

PTA Ondersteunen bij Sport- en Bewegingsactiviteiten									
Vakcode	osba					Methode	Dubbelklik – Sport en Bewegen		
Leerweg	vmbo GL					Cohort	2022-2024	Leerjaar	3
Periode	Titel	Code	Eindtermen <i>Wat moet je kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	Toetsduur	Weging	Her- kansing	
2.	Theorie	3SE1	K/ZW/11.1; K/ZW/11.4; K/ZW/11.5	Informatie verstrekken over mogelijkheden om te bewegen en te sporten in eigen regio. Omgaan met veiligheid en het voorkomen van blessures. Assisteren bij de uitvoering van bewegingsprogramma's.	Schriftelijk	1 lesuur	100% * alle onderdelen gelijke weging	Nee	
	Praktijk		K/ZW/11.2; K/ZW/11.3	Voor een doelgroep een eenvoudig sportevenement organiseren en uitvoeren ; assisteren en instructie geven bij sport- en bewegingsactiviteiten.	Praktijk	12 uren		Nee	
	Portfolio		K/ZW/11.1 t/m 11.5	Verzameling van gemaakt werk, evalueren, reflecteren, branche verkenning.	Schriftelijk	6 uren		Ja	

PTA Ondernemen								
Vakcode	ondn				Methode	Dubbelklik - Ondernemen		
Leerweg	vmbo GL				Cohort	2022-2024	Leerjaar	3
Periode	Titel	Code	Eindtermen <i>Wat moet je kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	Toetsduur	Weging	Her- kansing
2.	Theorie	3SE1	K/EO/5.1; K/EO/5.4	Marketingmix, financieringsplan, ondernemingsplan, resultatenoverzicht, enquête.	Schriftelijk	1 lesuur	100% * alle onderdelen gelijke gewing	Nee
	Praktijk		K/EO/5.1; K/EO/5.4	Het ontwikkelen en het uitvoeren van een eenvoudig ondernemingsplan	Praktijk	12 uren		Nee
	Portfolio		K/EO/5.1; K/EO/5.4	Verzameling van gemaakt werk, evalueren, reflecteren, branche verkenning.	Schriftelijk	6 uren		Ja

PTA Digispel								
Vakcode	digi				Methode	Ulbespel.myfreesites.net		
Leerweg	vmbo GL				Cohort	2022-2024	Leerjaar	3
Periode	Titel	Code	Eindtermen <i>Wat moet je kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	Toetsduur	Weging	Her- kansing
2.	Theorie	3SE1	K/D&P/1.1; K/D&P/1.2	In opdracht een digitaal, educatief spel bedenken. Het spel maken en testen.	Schriftelijk	1 lesuur	100% * alle onderdelen gelijke gewing	Nee
	Praktijk		K/D&P/1.3	Het spel demonstreren en presenteren aan de opdrachtgever. Educatieve elementen in het spel toelichten.	Praktijk	12 uren		Nee
	Portfolio		K/D&P/1.1; K/D&P/1.2; K/D&P/1.3	Verzameling van gemaakt werk, evalueren, reflecteren, branche verkenning.	Schriftelijk	6 uren		Ja